

Σχολικός Εκφοβισμός

Αποτελεσματική Επικοινωνία Εκπαιδευτικών με Γονείς Παιδιού Θύτη και Θύματος

Χριστιάνα Δίπλη

Εγγεγραμμένη Εκπαιδευτική / Σχολική Ψυχολόγος (Αρ. εγγρ. 480)
Συστημική Ψυχοθεραπεύτρια Παιδιών- Εφήβων- Ενηλίκων

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΚΥΠΡΟΥ
CYPRUS PEDAGOGICAL INSTITUTE

Περιεχόμενο

1. Εισαγωγή: Επικοινωνία εκπαιδευτικών με γονείς
2. Τρόποι Επικοινωνίας που βασίζονται στον Αμοιβαίο Σεβασμό
3. Πρακτικές εισηγήσεις αποτελεσματικής επικοινωνίας
4. Οι γονείς του παιδιού που εκφοβίζει
5. Οι γονείς του παιδιού που εκφοβίζεται
6. Πως αντιμετωπίζει το περιστατικό ο γονιός που θα γίνει γνώστης περιστατικού εκφοβισμού
7. Καταληκτικά σχόλια

Επικοινωνία εκπαιδευτικών με γονείς

- Η επικοινωνία μεταξύ δύο ατόμων
  - πρέπει να βασίζεται σε έναν ΑΜΟΙΒΑΙΟ ΣΕΒΑΣΜΟ
- Είναι απαραίτητο να επιτρέπουν ο ένας στον άλλον να εκφράσει
  - τα συναισθήματα του
  - τις πεποιθήσεις του ειλικρινά
  - χωρίς το ΦΟΒΟ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ.

Επικοινωνία εκπαιδευτικών με γονείς

- Μπορεί να μην συμφωνούμε με αυτά που λένε οι γονείς για τα παιδιά τους
  - ωστόσο μπορούμε να τους δείξουμε ότι δεχόμαστε τα συναισθήματά τους.
- Η ΑΠΟΔΟΧΗ
  - το αίσθημα ότι σεβόμαστε αυτά που λένε τους ΒΟΗΘΑ
    - να αποδεχτούν τον εαυτό τους
    - να αποκτήσουν συναίσθηση της αξίας τους
    - να γίνουν υπεύθυνοι
    - και να αναλάβουν πρωτοβουλίες.

**Τρόποι Επικοινωνίας
που βασίζονται στον
Αμοιβαίο Σεβασμό.**

Τρόποι Επικοινωνίας

1. Μαθαίνουμε να είμαστε Καλοί Ακροατές
2. Απλά Ανοίγματα
3. Ενεργητική Ακρόαση
4. Αναζήτηση Εναλλακτικών Λύσεων
5. Εγώ- μηνύματα ή μηνύματα σε πρώτο πρόσωπο
6. Έλεγχος έντασης - Ευκαιρία για φιλική συζήτηση-
Αποδοχή

1. Μαθαίνουμε να είμαστε Καλοί Ακροατές

Μαθαίνουμε να είμαστε καλοί ακροατές

- Αρχικά να καθορίσουμε ένα είδος επαφής με τους γονείς που να λέει
  - «Σε ακούω, σου δίνω την προσοχή μου».
    - με το βλέμμα μας
    - και τη στάση του σώματος μας
- Η επικοινωνία μας με τους γονείς να διεξάγεται
  - σε λεκτικό επίπεδο
  - και σε μη λεκτικό επίπεδο
    - οι πράξεις μας
    - η έκφραση του προσώπου μας
    - ο τόνος της φωνής μας δίνουν μηνύματα

Μαθαίνουμε να είμαστε καλοί ακροατές

- Μπορούμε να επικοινωνήσουμε με
  - ένα χαμόγελο
  - ένα συνοφρύωμα
  - ή ένα χτύπημα στην πλάτη.
- Επικοινωνώ με τους γονείς σημαίνει
  - ότι θέτω τον εαυτό μου στη διάθεση τους
  - ότι θέλω πραγματικά να τους ακούσω και να τους βοηθήσω.

Μαθαίνουμε να είμαστε καλοί ακροατές

- Όταν οι γονείς αντιδρούν
  - συνήθως επιθυμούν κάτι άλλο
  - και υποθέτουν ότι ο εκπαιδευτικός δεν τους καταλαβαίνει
- Καμία φορά αντιδρούν μόνο και μόνο επειδή νιώθουν ότι οι εκπαιδευτικοί
  - δεν τους λαμβάνουν υπόψη τους
  - ή δεν τους δίνουν σημασία.

Μαθαίνουμε να είμαστε καλοί ακροατές

- Να διαθέσουμε «5» λεπτά παραπάνω
  - για να ακούσουμε
  - και να κατανοήσουμε
    - τα συναισθήματα
    - τις ανάγκες
    - και τις επιθυμίες τους
- Έτσι τους προσφέρουμε τελικά αυτό που χρειάζονται
  - και κατ' επέκταση ως εκπαιδευτικοί να ξεκινήσουμε να θέσουμε τις βάσεις
  - για μία καλή συνεργασία με τους γονείς.

2. Απλά Ανοίγματα

Απλά ανοίγματα

- Ανοιχτές Απαντήσεις - Ερωτήσεις
  - ουσιαστικά ανοίγουν μια πόρτα επικοινωνίας
  - δίνουν στο γονιό την ευκαιρία στο να μπορέσει να μας πει περισσότερα.
- Είναι ένα είδος πρόσκλησης προς το γονιό να μιλήσει.

Απλά ανοίγματα

- Αντιδράσεις όπως

- καταλαβαίνω.....
- πραγματικά .....πώς έτσι.....
- θα ήθελα να μου πεις περισσότερα για αυτό.....
- θέλεις να το συζητήσουμε.. .....

- Διευκολύνουν το γονιό να εκφραστεί

- του μεταφέρουν το μήνυμα ότι τον σεβόμαστε
- τον αποδεχόμαστε ακόμη και όταν εκφράζει κάτι αρνητικό.

Απλά ανοίγματα

- Για παράδειγμα αν έρθει ο γονιός και μας πει :
- «Η Κατερίνα μου δεν φταίει σε τίποτα ..... δεν έκανε τίποτα.....»
- Κλειστή απάντηση
  - .....ξέχασε το..... δεν υπάρχει λόγος τότε να μιλούμε.....
  - ..... σιγά τώρα..... η Κατερίνα σου ότι γίνει είναι μέσα... ..
- Ανοιχτή απάντηση
  - ...θα ήθελες να μου πεις πως νιώθεις .....και τι ξέρεις για το περιστατικό .....;

Απλά ανοίγματα

- Με ανοιχτές Απαντήσεις - Ερωτήσεις οι γονείς
  - ενθαρρύνονται να έρθουν πιο κοντά μας
  - να ανοιχτούν
  - να μας πουν για τα συναισθήματα και τις ιδέες τους.
- Έτσι καλλιεργείται η οικειότητα
  - και βελτιώνεται η σχέση γονέων- εκπαιδευτικού.

3. Ενεργητική Ακρόαση

Ενεργητική ακρόαση

- Αντανακλαστική ακοή ή αλλιώς Ενεργητική ακρόαση.
- Παθητική ακρόαση (σιωπή)
  - που είναι απαραίτητη σε κάποιες περιπτώσεις
- Η Ενεργητική Ακρόαση είναι ένας τρόπος
  - να ακούμε τον γονιό αντανακλαστικά
  - και να λειτουργούμε σαν ένα είδος καθρέφτη
    - που αποκωδικοποιεί τα συναισθήματα του γονιού
- Τα δίνουμε πίσω και έτσι διευκολύνεται ο γονιός
  - να δει πιο σφαιρικά
  - και να ξανασκεφτεί την κατάσταση πιο αντικειμενικά

Ενεργητική ακρόαση

- Ένα παράδειγμα
- Έρχεται ο γονιός και μας λέει
  - «.....η Μαρία μου ..... δεν καταλαβαίνω γιατί συμπεριφέρεται έτσι ..... θα με πελλάνει τούτο το μωρό.....»
- Εκπαιδευτικός : « Σίγουρα νιώθετε άσχημα για αυτό και είστε πολύ θυμωμένη ..... Δεν σου αρέσει όταν συμπεριφέρεται επιθετικά σε άλλα παιδιά .....»
- Γονιός : « .... Ναι, με πειράζει πολύ ..... Κάτι πρέπει να κάνω γι' αυτό άμεσα.....»

Ενεργητική ακρόαση

- Ο εκπαιδευτικός με αυτό τον τρόπο προσπαθεί
  - να καταλάβει τι αισθάνεται ο γονιός
  - και με δικές του λέξεις στέλνει πίσω το μήνυμα για επιβεβαίωση.
- Ο εκπαιδευτικός έτσι δεν στέλνει το δικό του μήνυμα όπως
  - γνώμη
  - συμβουλή
  - κριτική
  - «.....η Μαρία συμπεριφέρεται έτσι γιατί δεν έχει όρια στο σπίτι.....»
- Αλλά επανατροφοδοτεί
  - αυτό που νομίζει ότι άκουσε από το γονιό.

Σε τι βοηθάει η μέθοδος
της **Ενεργητικής Ακρόασης;**

Σε τι βοηθάει η μέθοδος της ενεργητικής ακρόασης;

- Ο εκπαιδευτικός ενθαρρύνει το γονιό να νιώσει ότι
  - το ακούν
  - το κατανοούν
  - και να θέλει να εξακολουθήσει να μιλάει
- Βοηθά τους γονείς
  - να μην φοβούνται τα αρνητικά τους συναισθήματα
  - και να τα εκφράζουν
- Πρωθεί
  - μια ζεστή και ουσιαστική σχέση με τον εκπαιδευτικό

Σε τι βοηθάει η μέθοδος της ενεργητικής ακρόασης;

- Κάνει το γονιό πιο πρόθυμο να θέλει να ακούσει
  - τις σκέψεις
  - και τις ιδέες του εκπαιδευτικού
- Διευκολύνει τη λύση του προβλήματος
  - από τον ίδιο το γονιό
- Δίνει στο γονιό πρωταγωνιστικό ρόλο
  - έτσι ο γονιός σκέφτεται μόνος του για τον εαυτό του
  - και ΝΙΩΘΕΙ ΟΤΙ ΤΟΝ ΕΜΠΙΣΤΕΥΟΜΑΣΤΕ και τον ΣΕΒΟΜΑΣΤΕ.

Σε τι βοηθάει η μέθοδος της ενεργητικής ακρόασης;

- Για να μπορέσει ο εκπαιδευτικός να εφαρμόσει την ενεργητική ακρόαση
  - πρέπει να μάθει να συλλαμβάνει το νόημα της συμπεριφοράς του γονιού
  - πιάνοντας το μήνυμα που στέλνει πέρα από τα λόγια
  - με την έκφρασή του (κατσούφιασμα).

4. Αναζήτηση

Εναλλακτικών Λύσεων

Αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων

- Με την αντανακλαστική ακοή
  - βοηθάμε τους γονείς να ξεκαθαρίσουν τα συναισθήματά τους
  - και να σκεφτούν λογικότερα τα προβλήματα του παιδιού τους.
- Πολλές φορές μπορεί να βρουν και μόνοι τους μία λύση
  - αλλά τις περισσότερες φορές χρειάζονται βοήθεια
  - για να σκεφτούν διάφορους τρόπους να δράσουν
- Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να υποστηρίξουν τους γονείς
  - με τη μέθοδο της Αναζήτησης Εναλλακτικών Λύσεων.

Αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων

- Ο εκπαιδευτικός σκέφτεται ΜΑΖΙ με τους γονείς
  - εναλλακτικές λύσεις σε αυτό που τους απασχολεί
  - μετά οι γονείς διαλέγουν σε ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ με τον εκπαιδευτικό
  - αυτή που τους ταιριάζει ανάλογα με την κάθε περίπτωση.
- Σε καμία περίπτωση όμως δεν είναι καλό οι εκπαιδευτικοί να συγχέουν
  - την διαδικασία Αναζήτησης Εναλλακτικών Λύσεων
  - με τη συμβουλή.

Αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων

- Η συμβουλή κάνει τους γονείς
  - να εξαρτώνται από τον εκπαιδευτικό
  - να αντιδρούν και να μην συνεργάζονται σε αυτό που τους εισηγείται ο εκπαιδευτικός
  - να πηγαίνουν κόντρα
- Εάν καμία φορά οι συμβουλές του εκπαιδευτικού είναι άτοπες
  - οι γονείς χάνουν την εμπιστοσύνη τους προς τον εκπαιδευτικό

Αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων

- Με τη μέθοδο των εναλλακτικών λύσεων οι γονείς
  - αναπτύσσουν τις γονεϊκές τους ικανότητες
  - δεν πιέζονται να αντιδράσουν
  - εξαφανίζεται η ανάγκη για χρήση δύναμης από το γονέα
- Οι γονείς μαθαίνουν
  - να παίρνουν πρωτοβουλίες
  - να γίνονται πιο υπεύθυνοι και πιο αυτόνομοι
  - να συνεργάζονται.

5. Εγώ- μηνύματα

Εγώ- μηνύματα

- Τι γίνεται όταν το πρόβλημα που υπάρχει
  - δεν είναι του γονιού
  - αλλά του εκπαιδευτικού;
- Πώς θα κάνουμε το γονιό να μας ακούσει
  - όταν θέλουμε να του μεταφέρουμε το μήνυμά μας
  - χωρίς να επαναλαμβάνουμε συνεχώς το ίδιο πράγμα ΕΚΑΤΟ ΦΟΡΕΣ;
- Για να μπορέσουμε να επηρεάσουμε το γονιό
  - είναι ανάγκη να επικοινωνήσουμε μαζί του
  - με τρόπο έτσι ώστε τα συναισθήματά μας και οι προθέσεις μας
  - να γίνουν κατανοητά από τον γονιό.

Εγώ- μηνύματα

- Μηνύματα που ξεκινούν με το ΕΣΥ,
  - είναι προσανατολισμένα στο γονιό
    - .....Εσύ δεν έπρεπε να το λες αυτό...
    - .....Συμπεριφέρεσαι σαν μωρό.....
    - .....Είσαι ένας ανεύθυνος γονιός...
- Αυτά τα μηνύματα εκφράζουν
  - μία επίθεση
  - μία κριτική απέναντι στο γονιό
  - που δεν το βοηθούν να καταλάβει
    - για πιο λόγο πρέπει να αναλάβει τις ευθύνες του.

Εγώ- μηνύματα

- Μήνυμα σε πρώτο πρόσωπο
  - ένα «ΕΓΩ» μήνυμα
  - που θα περιγράφει στο γονιό
  - πως μας κάνει να νιώθουμε μια συγκεκριμένη συμπεριφορά του.
- «..... Στεναχωριέμαι που σας αναστατώνω με όλα αυτά που σας λέω για την κόρη σας αλλά .....»
- Αντί
  - «...είσαι ανεύθυνος και δεν θα τα πάμε καλά...»

Εγώ- μηνύματα

- Το «ΕΓΩ» μήνυμα
  - δεν είναι απειλητικό για το γονιό
  - και σπάνια προκαλεί αντίδραση.
- Με αυτό τον τρόπο δίνεται η δυνατότητα στο γονιό
  - να καταλάβει ότι δεν είναι κακό που εκδηλώνει μια αντιδραστική συμπεριφορά
  - παρόλα αυτά όμως φέρει ευθύνη
    - για την αλλαγή της συμπεριφοράς του παιδιού του
    - καθώς έχει αρνητικές συνέπειες
      - στον ίδιο το γονέα και στο παιδί του.

Εγώ- μηνύματα

- Οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί
  - δυσκολεύονται να χρησιμοποιήσουν μηνύματα σε πρώτο πρόσωπο
  - καθώς τους είναι δύσκολο να είναι διάφανα πραγματικοί με τους γονείς
  - να μην είναι αλάνθαστοι
  - να μην έχουν αδυναμίες και ανάγκες.
- Έτσι κρύβουν τα συναισθήματα τους
  - πίσω από ένα «ΕΣΥ» μήνυμα
  - που ρίχνουν την ευθύνη στους γονείς
  - και δεν εκθέτει τους ίδιους.

Εγώ- μηνύματα

- Η χρησιμοποίηση μηνυμάτων σε πρώτο πρόσωπο
  - καλλιεργεί μία αυθεντική και ειλικρινή σχέση
  - μεταξύ γονέα - εκπαιδευτικού.
- Όταν ανακοινώνουμε στο γονιό
  - για το πώς σκεφτόμαστε ή αισθανόμαστε
  - δείχνουμε στο γονιό ότι τον εμπιστευόμαστε
  - ότι μπορεί να λειτουργήσει διαφορετικά
  - και έτσι τον βοηθούμε να σεβαστεί τα μηνύματα μας.

Εγώ- μηνύματα

- Έτσι ο γονιός 'γνωρίζει' τον εκπαιδευτικό, όπως ακριβώς νιώθει και σκέπτεται
  - και με τη σειρά του, ο γονιός **αποκτά το θάρρος να πει** και αυτός
  - πως πραγματικά νιώθει και σκέπτεται.
- Έτσι ερχόμαστε κοντά με το γονιό
  - και αποκτούμε μία σχέση οικειότητας
  - και ειλικρινούς ενδιαφέροντος μαζί του.

6. - Έλεγχος Έντασης

- Ευκαιρία για φιλική Συζήτηση
- Αποδοχή

Έλεγχος έντασης - Ευκαιρία για φιλική συζήτηση - Αποδοχή του γονιού

- Μία από τις πιο συχνές ενδείξεις –σύμπτωμα έλλειψης επικοινωνίας μεταξύ γονέα - εκπαιδευτικού
- Είναι η γκρίνια γονιού και/ή εκπαιδευτικού
  - που εκφράζεται με τον δυνατό τόνο της φωνής
- Είτε στην περίπτωση που είναι παρακλητικός
  - όταν ο εκπαιδευτικός και/ή ο γονιός παρουσιάζεται ως θύμα.
  - «.....δεν με λυπάται καθόλου αυτό το παιδί .....»
- Ή στη περίπτωση που ξεφωνίζει
  - επειδή δεν μπορεί να ελέγξει τα νεύρα του/της.

Έλεγχος έντασης - ευκαιρία για φιλική συζήτηση-αποδοχή του γονιού

- Οι δυνατές φωνές και οι συνεχείς επαναλήψεις
  - των ίδιων πραγμάτων από τους εκπαιδευτικούς
  - στο τέλος καταλήγουν στο να μην ακούγονται καθόλου από το γονιό
  - από το ένα αυτί μπαίνει από το άλλο βγαίνει.
- Άρα στην επικοινωνία μας με το γονιό είναι βασικό να υιοθετήσουμε
  - μία ήρεμη και θετική στάση
  - που θα δείχνει σταθερότητα και αποφασιστικότητα σε αυτά που λέμε.

Έλεγχος έντασης - ευκαιρία για φιλική συζήτηση-αποδοχή του γονιού

- Οι εκπαιδευτικοί, όταν δεν μπορούμε να ελέγξουμε
  - τον εαυτό μας και τις αντιδράσεις μας
    - είτε γιατί είμαστε κουρασμένοι
    - είτε γιατί έχουμε να σκεφτούμε χίλια δυο αλλά πράγματα
  - καλό είναι να αποσυρθούμε για λίγο
  - και όταν ηρεμήσουμε να αρχίσουμε να επικοινωνούμε με το γονιό.

Έλεγχος έντασης - ευκαιρία για φιλική συζήτηση-αποδοχή του γονιού

- Επίσης θα πρέπει να είμαστε ως εκπαιδευτικοί
  - πολύ προσεχτικοί και ήρεμοι
  - με θέματα και προβλήματα που είναι ασήμαντα
  - κάποτε απλώς αντιδρούμε υπερβολικά βάζοντας τις φωνές
  - και δημιουργώντας ένα τοξικό κλίμα στη συζήτηση
  - χωρίς ουσιαστικό λόγο.

Έλεγχος έντασης - ευκαιρία για φιλική συζήτηση-αποδοχή του γονιού

- Οι προβληματικές καταστάσεις και οι καυγάδες στη συζήτηση
  - δεν θα πρέπει να γίνονται η μόνη αφορμή για να μιλάμε ουσιαστικά με τους γονείς.
- Μπορούμε να αδράξουμε την ευκαιρία
  - και να κάνουμε μία φιλική και ανέμελη συζήτηση μαζί τους
  - όταν είμαστε ήρεμοι
  - και έχουμε χρόνο.

Έλεγχος έντασης - ευκαιρία για φιλική συζήτηση-αποδοχή του γονιού

- Έτσι μπορούμε
  - να βελτιώσουμε τη σχέση μας με τους γονείς
  - και να λειτουργήσουμε πιο αποτελεσματικά
  - πάρα σε συνθήκες διαμάχης και έντασης.
- Ο σαρκασμός, η γελοιοποίηση και οι ετικέτες-ταμπέλες
  - που καμιά φορά βάζουμε ως εκπαιδευτικοί στους γονείς όταν
επικοινωνούμε μαζί τους
  - μπορεί να είναι καταστρεπτικά για τη σχέση μας μαζί τους.

Έλεγχος έντασης - ευκαιρία για φιλική συζήτηση-αποδοχή του γονιού

- Το γενικότερο κλίμα που οφείλουν οι εκπαιδευτικοί να καλλιεργούν
  - είναι ένα ΚΛΙΜΑ ΑΠΟΔΟΧΗΣ
- Οι γονείς δεν θα φοβούνται να μιλήσουν ανοιχτά
  - για αυτά που τους απασχολούν
  - και αυτά που αισθάνονται
  - και δεν θα απειλούνται ότι θα τους υποβιβάσουμε
  - ή ότι δεν θα πάρουμε στα σοβαρά αυτά που έχουν να μας πουν

3. Πρακτικές Εισηγήσεις

Αποτελεσματικής Επικοινωνίας

1. Η σημασία της ΠΡΟΣΟΧΗΣ

2. Αγνοείτε τις ανεπιθύμητες συμπεριφορές

3. Δίνοντας Αποτελεσματικές Οδηγίες - κάνοντας υποδείξεις

Πρακτικές εισηγήσεις

- Όταν μιλάτε το γονιό να μην ΠΡΕΠΕΙ να σας ακούει
- Να είστε κοντά στο γονιό όταν δίνετε οδηγίες
  - προσέξτε ..... ΟΧΙ εντολές
- Κοιτάξτε το κατευθείαν στα μάτια
- Μιλήστε του με σαφήνεια και σταθερό τόνο φωνής
- Αφήστε το πρόσωπο σας να δείχνει αυστηρό ενώ μιλάτε
- Επιμείνετε να σας προσέξει και να ακολουθήσει τις οδηγίες σας
  - οι οδηγίες να είναι πάντοτε λογικές

Δίνοντας Οδηγίες – Κάνοντας Υποδείξεις

Δίνοντας οδηγίες - κάνοντας υποδείξεις

- Κάντε υποδείξεις διατυπωμένες
  - με συντομία και σαφήνεια
  - ευγενικά ο σεβασμός κερδίζεται δεν χαρίζεται
- Κάντε μία υπόδειξη κάθε φορά
- Χρησιμοποιήστε οδηγίες που καθορίζουν με σαφήνεια την επιθυμητή συμπεριφορά
- Δεν είναι καλό να χρησιμοποιείτε απαγορευτικές εντολές του τύπου «ΜΗΝ»
  - αλλά του τύπου «ΟΤΑΝ.....ΤΟΤΕ.....»
- Δώστε στους γονείς το δικαίωμα της επιλογής

Δίνοντας οδηγίες - κάνοντας υποδείξεις (συν.)

- Μην δίνετε περιττές οδηγίες και μην απειλείτε τους γονείς
  - δημιουργείται ένταση και αντίδραση
- Επαινέστε την συμμόρφωση
  - και τηρείστε τις ανάλογες συνέπειες για την ΜΗ-συμμόρφωση
- Υποστηρίξτε τις λογικές υποδείξεις που κάνει ο γονιός
- Να έχετε ρεαλιστικές προσδοκίες
- Κάντε το ξεκάθαρο ότι «Όχι» σημαίνει «Όχι»
- Τα λόγια σας πάντοτε να υποστηρίζονται από τις πράξεις σας

Τεχνικές

Επίλυσης Συγκρούσεων

Τεχνικές Επίλυσης Συγκρούσεων

- Σκοπός: να καταλάβουμε ο ένας τον άλλο.
- Απαντήσεις με αντανακλαστική ακοή
  - που δείχνουν ότι κατανοούμε τα συναισθήματα του γονιού.
- Μηνύματα στο πρώτο πρόσωπο
  - μεταφέρουν στους γονείς αυτά που εμείς σκεφτόμαστε και
αισθανόμαστε.

Τεχνικές Επίλυσης Συγκρούσεων

- Ιεραρχία σημαντικών θεμάτων
  - και επιλογή κατάλληλης μεθόδου επικοινωνίας σε κάθε περίπτωση.
- Αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων
  - αντί για συμβουλές.

Τεχνικές Επίλυσης Συγκρούσεων

- Αποφυγή κατά την επικοινωνία μας με τους γονείς
  - κριτικής
  - σαρκασμού
  - γελοιοποίησης
  - ετικετοποίησης του παιδιού
  - Σεβασμός και Αποδοχή του παιδιού τους
- Ευκαιρία και ανεύρεση χρόνου
  - για φιλικές συζητήσεις με τους γονείς.

4. Οι γονείς του παιδιού που εκφοβίζει

Οι γονείς του παιδιού που εκφοβίζει

- Οι γονείς του παιδιού που εκφοβίζει συνήθως βιώνουν ή εκδηλώνουν:
  - Θυμό προς το άλλο παιδί
    - δικαιολογώντας απόλυτα την συμπεριφορά του παιδιού τους
  - Άρνηση του προβλήματος
  - Αγανάκτηση
    - καθώς θεωρούν ότι το δικό τους παιδί είναι «θύμα» της κατάστασης
  - Μύχιες ενοχές ότι εκείνοι φταίνε για τη συμπεριφορά του παιδιού
    - και συνεχές αίτημα τους είναι η βεβαίωση ότι το παιδί τους δεν έχει κανένα πρόβλημα.

Οι γονείς του παιδιού που εκφοβίζει

- Οι γονείς πρέπει:
  - Να αντιληφθούν το γεγονός
  - Να ευαισθητοποιηθούν απέναντι στο ατομικό πρόβλημα του παιδιού τους
    - στο οποίο μπορεί οι ίδιοι να αποτελούν μέρος
  - Να συνεργαστούν με το σχολείο
    - αλλά και με άλλους υποστηρικτικούς φορείς.

Γονείς παιδιού που εκφοβίζει

- Να συνεργαστούν με τον/την Διευθυντή/τρια και τον δάσκαλο του παιδιού τους για την
  - εφαρμογή των KANONΩΝ
  - των ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ
  - και ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ τέτοιων συμπεριφορών
- Να παρακολουθούν
  - την εξέλιξη της κατάστασης
  - και **συνεργαστούν στενά** με το σχολείο.

Γονείς παιδιού που εκφοβίζει

- Να παρατηρούν αν
  - το παιδί τους εμπλέκεται συχνά σε καβγάδες
  - ή εκδηλώνει εκφοβιστική συμπεριφορά με τα παιδιά της γειτονιάς ή και με αυτούς στο σπίτι.
- Να μιλήσουν γι' αυτά στο Διευθυντή και το δάσκαλο της τάξης και συνεργαστούν μαζί τους για να πάρουν βοήθεια

5. Οι Γονείς του παιδιού που εκφοβίζεται

Γονείς παιδιού που εκφοβίζεται

- Να συνεργαστούν στενά με το σχολείο
  - για να πληροφορηθούν για την έκταση και τη σοβαρότητα του περιστατικού
  - τους τρόπους αντιμετώπισής του
- Να παρέχουν στο παιδί τους
  - υποστήριξη και ασφάλεια
  - χωρίς να το κατακρίνουν

Γονείς παιδιού που εκφοβίζεται

- Να ακούσουν προσεκτικά τι έχει να πει το παιδί τους
  - για τα συναισθήματά του
  - και για τις ανάγκες του
- Να παρακολουθούν την εξέλιξη της κατάστασης
  - αλλά και την ΨΥΧΙΚΗ και ΣΩΜΑΤΙΚΗ υγεία του παιδιού τους

**6. Πως αντιμετωπίζει το περιστατικό
ο γονιός που θα γίνει γνώστης
περιστατικού εκφοβισμού
Γονείς παιδιού θύματος**

Πως αντιμετωπίζει το περιστατικό ο γονιός που θα γίνει γνώστης περιστατικού εκφοβισμού: **Γονείς παιδιού θύματος**

- **Να παρέχει υποστήριξη στο παιδί** που έχει δεχθεί εκφοβισμό.
- **Να διαβεβαιώσει το παιδί ότι**
  - δεν αξίζει να γίνεται θύμα εκφοβισμού
  - και ότι το πρόβλημα που δημιουργήθηκε δεν ήταν δικό του λάθος.
- **Να διαβεβαιώσει το παιδί**
  - ότι έπραξε πολύ σωστά που ανέφερε το πρόβλημα.
- **Να προσπαθήσει να εξακριβώσει το μέγεθος** του προβλήματος.

Πως αντιμετωπίζει το περιστατικό ο γονιός που θα γίνει γνώστης περιστατικού εκφοβισμού:**Γονείς παιδιού θύματος**

- **Να εξασφαλίσει ότι το παιδί του νιώθει ασφαλές.**
- **Να ζητήσει από το παιδί**
  - να **αναφέρει αμέσως κάθε άλλο περιστατικό.**
- **Να επιβεβαιώσει**
  - ότι ο εκφοβισμός **μπορεί να διακοπεί**
  - και ότι ως γονείς του και το σχολείο **θα κάνουν ότι είναι απαραίτητο** για να το επιτύχουν.

**Πως αντιμετωπίζει το περιστατικό
ο γονιός που θα γίνει γνώστης
περιστατικού εκφοβισμού
Γονείς παιδιού θύτη**

Πως αντιμετωπίζει το περιστατικό ο γονιός που θα γίνει γνώστης περιστατικού εκφοβισμού: **Γονείς παιδιού θύτη**

- **Να ζητήσει από το παιδί να δεσμευθεί**
  - **ότι δεν θα επαναλάβει το λάθος** του.
- Ο γονιός **να επιβεβαιώσει το παιδί του ότι είναι δικαίωμα των μαθητών**
  - **να γνωστοποιήσουν** κάθε περιστατικό εκφοβισμού.
- **Βοήθεια των κοινωνικών υπηρεσιών**
  - **σε εξαιρετικές περιπτώσεις** μπορεί να ζητηθεί από τη περιοχή του/της μαθητή/τριας.

7. Καταληκτικά σχόλια

Καταληκτικά σχόλια

- Στην προσπάθεια μας
  - να επηρεάσουμε όμως τα παιδιά να αλλάξουν τη συμπεριφορά τους
  - πρέπει να δεχτούμε το γεγονός ότι το μόνο εργαλείο που διαθέτουμε άμεσα ως γονείς και ως εκπαιδευτικοί
    - ΕΙΝΑΙ Η ΔΙΚΗ ΜΑΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ.
- Αλλάζοντας τη δική μας συμπεριφορά
  - μπορούμε να επηρεάσουμε τα παιδιά μας ώστε να αλλάξουν
  - και ΝΑ ΓΙΝΟΥΝ ΚΑΛΥΤΕΡΑ.

Καταληκτικά σχόλια

- Επιβεβαιώνουμε τους γονείς ότι:
- Δεν υπάρχουν μαγικές συνταγές
  - για να μεγαλώσει κανείς ένα παιδί.
- Υπάρχουν πολλές στιγμές όπου ο γονέας το μόνο που μπορεί να κάνει
  - είναι να αντιδράσει αντανακλαστικά.
- Οι βασικές αρχές της καλής γονικής συμπεριφοράς
  - είναι ίδιες για όλους
  - και είναι καλό να τις έχουμε στο μυαλό μας

Καταληκτικές εισηγήσεις

- Κάνουμε συζήτηση με τους γονείς
  - χωρίς να ζητούμε απαντήσεις

Μετακίνηση → Διατάραξη,
- Τους δίνουμε
  - τον ζωτικό τους χώρο
  - σεβασμό
  - χρόνο
  - αίσθηση ασφάλειας
  - χωρίς όρους αποδοχή
  - επιλογές
- Να έρθουν αβίαστα σε επαφή και με τις ψυχικές τους ανάγκες
  - να έρθουν σε επαφή με τον εαυτό τους

Οι «αντιδράσεις» των παιδιών
είναι «συμπτωματικές»,
λειτουργούν σαν «πυξίδα»,
είναι «παραπλανητικές»
και δεν έχουν καμία σχέση με την αιτία

Υπευθυνότητες

- Στην κοινότητα του σχολείου περιμένουμε ότι όλοι:
  - Θα ενεργούν με γνώμονα τον σεβασμό και την ευγένεια απέναντι σε όλους.
- Οι μαθητές πρέπει:
- Να αναφέρουν κάθε περιστατικό εκφοβισμού.
  - περιστατικά που ίσως τα θύματα φοβούνται να κοινοποιήσουν.
- Να υποστηρίζουν ο ένας τον άλλο και να ενεργούν με τέτοιο τρόπο ώστε όλα τα παιδιά στο σχολείο να νιώθουν
  - ασφαλή
  - χαρούμενα
  - και ευπρόσδεκτα.

Περίληψη

- Ο σχολικός εκφοβισμός αποτελεί ένα σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα
  - που ταλαιπωρεί πολλά παιδιά, γονείς, το σχολείο, αλλά και την κοινωνία.
- Μπορεί να έχει **σοβαρές αρνητικές συνέπειες που διαρκούν** και γι' αυτό χρειάζεται έγκαιρη και συστηματική αντιμετώπιση.
- Ο εκφοβισμός μπορεί να συμβεί στον καθένα.
- Είναι υπόθεση που αφορά όλα τα παιδιά:
  - τα παιδιά που εκφοβίζουν
  - ή τα παιδιά που εκφοβίζονται
  - αλλά και όσα βλέπουν να συμβαίνουν περιστατικά εκφοβισμού στο σχολείο τους.

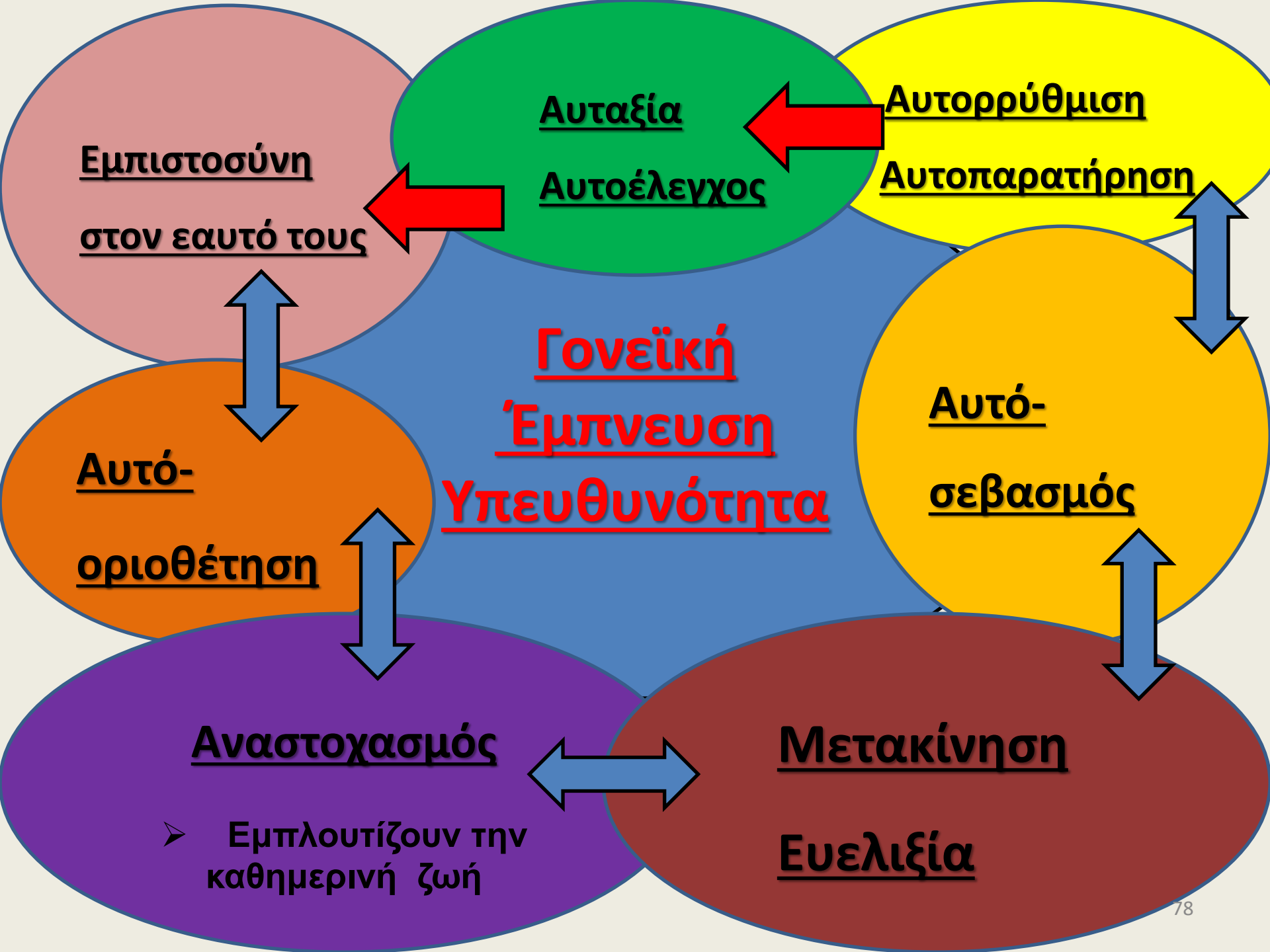
Περίληψη

- ΩΣ ΓΟΝΕΙΣ για να αντιμετωπίσουν το φαινόμενο αυτό πρέπει
  - να ξέρουν για τον εκφοβισμό
  - να ξέρουν με ποιους τρόπους τα παιδιά εκφοβίζουν
  - να ξέρουν για ποιους λόγους εκφοβίζονται
  - ποιες είναι οι συνέπειες
  - και τι πρέπει να κάνουν για να αντιμετωπίσουν αυτό το πρόβλημα.

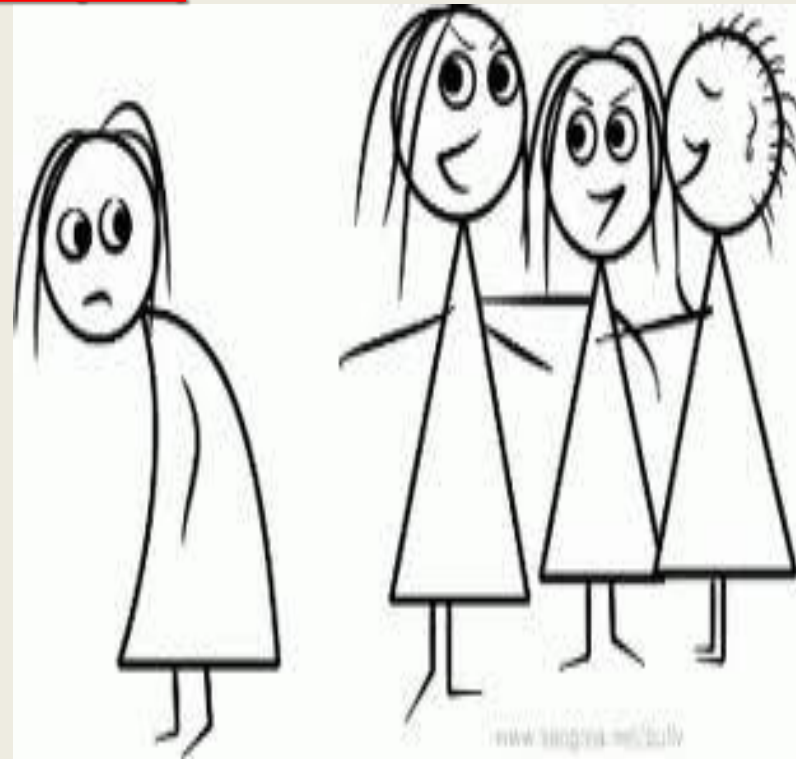

Συμπέρασμα

- Για τα παιδιά των οποίων οι **σχολικές ημέρες** γίνονται **κόλαση** από τον εκφοβισμό, χρειάζονται **βοήθεια** και την χρειάζονται **σύντομα** είτε είναι **θύτες, θύματα, ή θεατές**
- **Οι συνέπειες αυτών των βιωμάτων** πηγαίνουν **ΠΕΡΑ** από την **τάξη** και **ΠΕΡΑ** από τα **σώματα** τους.

- Ο συναισθηματικός αναλφαριθμητισμός
- Οι συναισθηματικές ουλές
- Οι συναισθηματικές αναπηρίες

ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΙΑΡΚΕΣΟΥΝ ΓΙΑ ΧΡΟΝΙΑ

Εκφοβισμός

Ταλαιπωρημένες Ψυχές

Ευχαριστίες

- Συμμετέχοντες
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.

Ερωτήσεις;

- E-mail:
❖ christianadipli@yahoo.gr
- Τηλέφωνο επικοινωνίας: 96 75 66 60

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Austin, S. & Joseph, S. (1996) Assessment of bully/victim problems in 8 to 11 year-olds. British Journal of Educational psychology, 66.
- Bauer, N., Herrenkohl, T. & Lozano, P., (2006). Childhood Bullying Involvement and Exposure to Intimate Partner Violence, Pediatrics, American academy of pediatrics, Vol. 118.
- Braithwaite, J. B. (1989). Crime, shame and reintegration. Cambridge, U.K., Cambridge University Press.
- Goode, E., (1988). Sociology, Prentice Hall, Englewood Cliffs, New Jersey.
- Guerin, S., & Hennessy, E., (2003). Aggression and Bullying, BPS Blackwell.
- Hodges, E.V. & Perry, D.G. (1999) Personal and interpersonal antecedents and consequences of victimization by peers. Journal of Personality and Social Psychology, 76 (4).
- Lewis, H.B. (1981) Freud and modern psychology . Vol. 1. The emotional basis of mental illness. New York : Plenum Press. 235

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Lewis, H.B. (1983) Freud and modern psychology . Vol. 2. The emotional basis of human behavior. New York : Plenum Press.
- Lutzker, J., (2003). Preventing violence , research and evidence-based intervention strategies, American Psychological Association, Washington, DC.
- Morrison, B., (2002). Bullying and Victimization in Schools : A restorative Justice Approach, Trends and Issues in crime and criminal justice, Australian institute of criminology, No 219.
- Mynard, H. & Joseph, S (1997) Bully victim problems and their association with Eysenck's personality dimensions in 8 to 13 year-olds. British Journal of Educational Psychology, 67.
- Nathanson, D.L., (1992). Shame and Pride : Affect, sex and the birth of the self, New York :Norton.
- Naylor, P., Cowie, H. & Cossin, F.(2006). Teachers and Pupil's definitions of Bullying, British journal of educational Psychology, The British Psychological Society, Vol.76.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Olweus, D. (1993) Bullying at school: What we know and what we can do. Oxford: Blackwell.
- Parke, R.D. & Slaby, R.G. (1983). The development of aggression. In P.H. Mussen (Ed) Handbook of child psychology : vol.4. socialization, personality and social behavior. New York: Wiley.
- Pepler, D., Craig, W., Ziegler, S. & Charach, A. (1993) A school-based anti-bullying intervention: preliminary evaluation. In D.P. Tattum (Ed): Understanding and Managing Bullying. Oxford: Heinemann Educational.
- Rigby, K., Cox, I., & Black, G. (1997). Cooperatives and bully / victim problems among Australian school children. The journal of social Psychology, 137(3), 357-368.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Rigby, k. & Slee, P.T. (1990) Victims and bullies in school communities. Journal of the Australasian Society of victimology, 1.
- Salmivalli, C., Huttunen, A. & Lagerspetz, M.J. (1997) Peer networks and bullying in schools. Scandinavian Journal of Psychology, 38.
- Schuster, B. (1996) Rejection, exclusion, and harassment at work and in schools: an intergration of results from research on mobbing, bullying and peer rejection. European Psychologist, 1. 236
- Spence, r M., (1995). Foundations of Modern Sociology, Prentice hall Canada inc., Ontario.
- Stephenson, P. & Smith, D. (1989) Bullying in the junior school. In D.P.
- Tattum & D.A. Lane (Eds.) Bullying in schools. London: Trentham Books.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Bodrova E., and Leong, D. J.(2005). *Self-Regulation as a Key to School Readiness: How Can Early Childhood Teachers Promote this Critical Competency?* In M. Zaslow and I. Martinez-Beck (2013) (Eds.), *Critical Issues in Early Childhood Professional Development*. Baltimore: Brookes Publishing.
- Brooks, R., Goldstein, S (2002). *Raising Resilient Children: Fostering Strength, Hope, and Optimism in Your Child*. McGraw-Hill.
- Colvn, G. (2010). *Defusing Disruptive Behavior in the Classroom*. Corwin Press.
- Cummings, E. M., Davies, P. T., & Campbell, S. B. (2000). *Complex patterns of influence: Risk and protective factors. Developmental Psychopathology and Family process: Theory, Research, and Clinical Implications* (pp. 124-151). New York: Guilford Press.
- Cummings, E. M., Davies, P. T., & Campbell, S. B. (2000). *Identifying the dynamic processes underlying the development of psychopathology. Developmental Psychopathology and Family process: Theory, Research, and Clinical Implications* (pp. 34-55). New York: Guilford Press.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Cummings, E. M., Davies, P. T., & Campbell, S. B. (2000). *Pathways in development. Developmental Psychopathology and Family process: Theory, Research, and Clinical Implications* (pp. 94-123). New York: Guilford Press.
- Cummings, E. M., Davies, P. T., & Campbell, S. B. (2000). *What is developmental psychopathology? Developmental Psychopathology and Family process: Theory, Research, and Clinical Implications* (pp. 17-34). New York: Guilford Press.
- Daunic, A. P., Smith, S. W., Brank, E. M., & Penfield, R. D. (2006). Classroom based cognitive-behavioral intervention to prevent aggression: Efficacy and social validity. *Journal of School Psychology*, 44, 123-139.
- Goldstein, S. & Brooks, R. (2007). *Understanding and Managing Children's Classroom Behavior: Creating Sustainable, Resilient Classrooms* (2nd Ed). Wiley, John & Sons.
- Gottfredson, G.D., Gottfredson, D.C., Czeh, E.R., Cantor, D., Crosse, S.B., & Hantman, I. (2000). *National Study of Delinquency Prevention in Schools. Final report*. Rockville, MD: Gottfredson Associates.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Lane, K.L., Kalberg, J.R. and Menzies, H.M. (2009). *Developing School-Wide Programs to Prevent and Manage Problem Behaviors: A Step-by-Step Approach*. The Guilford Press, New York, NY. ISBN: 97881606230329.
- Lane, K.L., Wehby, J. H., Robertson, E. J., & Rogers, L. A. (2007). How do different types of high school students respond to school-wide positive behavior support programs? Characteristics and responsiveness of teacher-identified students. *Journal of Emotional and Behavioral Disorders*, 15, 3-20.
- Mayer, M.J., Van Acker, R., Lochman, J.E. & Gresham, F.M. (2008). *Cognitive-Behavioral Interventions for Emotional and Behavioral Disorders: School-Based Practice*. McGraw Hill.
- Merrell, K. & Gueldener, B. (2010). *Social and Emotional Learning in the Classroom: Promoting Mental Health and Academic Success*. The Guilford Press.
- Pierangelo, R. & Giuliani, G. (2008). *Classroom Management for students with Emotional and Behavioral Disorders*. Corwin Press.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Polsgrove, L., & Smith, S. W. (2004). Informed practice in teaching self-control to children with emotional and behavioral disorders. In R. B. Rutherford, Jr., M. M. Quinn, & S. R. Mathur (Eds.), *Handbook of research on emotional and behavioral disorders* (pp. 399-425). New York: Guilford Press.
- Sailor, W., Dunlap, G., Sugai, G., Horner, R. (2009). *Handbook of Positive Behavior Support*.
- Slavin, R. E. (2005). *Educational Psychology: Theory and Practice (8th ed.)*. Allyn and Bacon Publishers.
- Slavin, R. E. (2007). *Εκπαιδευτική Ψυχολογία: Θεωρία και Πράξη. Μετάφραση: Εκκεκάκη Λίζα*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
- Smith, S. W., Lochman, J. E., & Daunic, A. P. (2005). Managing aggression using cognitive-behavioral interventions: State of the practice and future directions. *Behavioral Disorders*, 30(3), 227-240.
- Smith, S.W., & Daunic, A. P. (2004). Research on preventing behavior problems using a cognitive-behavioral intervention: Preliminary findings, challenges and future directions. *Behavioral Disorders*, 30(1), 72-76.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Snowman, J. & McCown, R. (2012). *Psychology applied to teaching (13th ed.)* Cengage Learning .
- Sugai, G., & Horner, R. R. (2006). A promising approach for expanding and sustaining school wide positive behavior support. *School Psychology Review*, 35, 245-260.
- Wagner, M., Friend, M., Bursuck, W. D., Kutash, K., Duchnowski, A. J., Sumi, W. C., & Epstein, M. H.(2006). Educating students with emotional disturbances: A National perspective on school programs and services. *Journal of Emotional and Behavioral Disorders*, 14(1), 12-30.
- Wagner, M., Friend, M., Bursuck, W. D., Kutash, K., Duchnowski, A. J., Sumi, W. C. et al. (2006). Education students with emotional disturbances: A national perspective on school programs and services. *Journal of Emotional and Behavioral Disorders*, 14, 12 30.